

БЕОГРАДСКЕ ОПШТИНСКЕ НОВИНЕ

ИЗЛАЗИ НЕДЕЉНО ЈЕДАНПУТ НА ТАБАКУ

ЦЕНА ЗА СРБИЈУ :

на годину	6 дин.
за пола године	3 дин.
за стране земље на годину	9 дин.

УРЕДНИШТВО и АДМИНИСТРАЦИЈА

ЈЕ У ЗДАЊУ

ОПШТИНСКОГ СУДА

Цена је огласима 6 дин. пара од врсте
Претплату ваља сласти упутницом на општин-
ски суд а све кореспонденције на уредника
РУКОПИСИ НЕ ВРАЋАЈУ СЕ
Нејалаћена писма не примају се.

НОВО КАЛДРМИСАЊЕ

СТУДИЈА ТЕХНИЧКЕ КОМИСИЈЕ

(ПРОДУЖЕЊЕ)

Најзад, на састанку своме од 9. Јуна 1886. год., одбор општински решио је, да се Тониту и другу, камењарима из Београда, повери израда коцака од ринањског кречњака и калдрмисање једног дела кнез Михаилове улице, по цену од 1250 дин. на 1 кв. метар.

Међу тим, они покушаји не могу бити меродавни, ни са грађевинског ни са техничког гледишта. Прво већ и с тога, што на ваљану и солидну подлогу није никаква пажња обраћана, а друго, што нису ни иначе рационално вршени, о чему се лако може уверити сваки, ко усхте да се оријентише о начину извршења тих послова.

Ако пођемо даље, испитујући шта је на питању о калдрмисању урађено, видећемо, да од оног решења одбора општинског које је 25. Фебруара 1885. год. донешено, на предлог заграничне комисије, па до почетка 1887., дакле за пуне две године дана, није много урађено. А од то доба онажа се опет тежња, да се калдрмисање отпочне у велико, и да се у кратком времену изврши.

Општини су за такво калдрмисање стизале разне понуде, од предузимача са стране. Тако :

Тадањи председник општине г. Светомир Николајевић, добио је 1-ог Априла 1887. године једну непрецизовану понуду за калдрмисање вароши, од г. Леополда Ајбеница из Будимпеште.

Г. г. Жансен и Бурлоп из Лијежа, писмом својим од 9. Маја 1887., тражили су један примерак услова, који би били прописани за калдрмисање београдских улица.

Г. Луј Алберт Шмидт из Брисла поднео је 11./IV. 1887. „пројекат“ конвенције за калдрмисање вароши Београда, по којој би се њему тај посао имао уступити.

Г. Гидо Ритгерс из Беча писмом својим од 12./V. 1887., моли да му се пошаље један примерак услова за извршење калдрме, пошто је из новина дознао да општина београдска намерава да приступи томе послу.

Први и последњи од ових понуђача, непознавајући услове, нису јоште били поднели никакву понуду. Други (г. Ајбениц) дошао је са понудом, која је са свим не потпуна. А конвенција, коју нуди онај предузимач из Брисла, може да послужи за доказ о томе, колико извесни страни предузимачи могу да буду неразложиви, када нам своје услуге нуде; јер по тој конвенцији, предузимач само би узимао у обзир правилну форму калдрме, а не и њену сталност. А начин, како је он захтевао да му се исплате члвџе, може се у потпуноме смислу назвати бесмисленим и дивљачким.

На основу поменутих понуда тадањи председник општине нашао се побуђен, да одмах 13./IV 1887. год. изнесе одбору општинском предлог :

„Да се калдрмисање Београда коцкастим каменом изврши путем зајма, који би се отплаћивао из буџетске партије за калдрму.“

Одбор општински усвојио је тај предлог и изабрао нарочиту комисију, која ће спремити свеску техничких услова, како би се на основу истих могао јавно стечај расписати.

Комисија је била састављена од г. г. Љубомира Клернића и Милана Андоновића проф. Велике Школе; Стевана Здравковића, инжењерског пуковника; Михаила Крстића инспектора мун. грађевина; Стевана Јосифовића трговца и оба општинска инжењера.

Комисија се та састала и конституисала под председништвом г. Стевана Здравковића, пуковника, 4. Маја 1887. год. и донела је закључак на томе састанку :

„Да се за пдући састанак спреми и изради ситуација, као и квадратура, заједно са назначењем падова следећих улица

- 1) Кнез Михаилове,
- 2) Коловоз Теразија до Ресавске улице,
- 3) Узун-Миркове,
- 4) Велико Пијачке,
- 5) Васне поред „Коларна“,
- 6) Цариградске,
- 7) Савске, од макадама на Малом Пијацом до Апту-лине куће,
- 8) Коловоз, од макадама железничког па до Савске улице,

преко Мале Пијаце,

и на основу овога плана да се приступи даљем раду, за израду техничких услова.“

Међу тим општина у оно доба није имала у својој архиви никаквог регулационог плана, те се морала градити копија, по оригиналним плановима из Управе вароши Београда; а услед тога није могла ни тачна квадратура улица одмах да се срачуна. Сем тога у то доба нису били ни нивелациони планови готови, а немоли одобрени; услед чега опет није било могућно, да се назначе падови улица какви имају бити. То су узроци: што о даљем каквом раду поменути комисије, нема више никаквога трага. Уједно, од то доба питање о калдрмисању није излазило на дневни ред, све до 3-ег Августа 1888. г., када је г. Леополд Ајбениц из Будимпеште понова поднео једну понуду за калдрмисање вароши. Г. Ајбениц пре но што је предао г. председнику своју понуду, проучавао је камене мајдане у околини Београда, и чинио је пробе за израду коцака.

Понуду г. Ајбеницову садањи председник општине, као што смо већ у почетку напоменули изнео је одбору општинском на решавање, на састанку од 4. Септембра 1888. г.

Г. Ајбениц поделио је сам калдрму за београдске улице на некаквих 6 врста, према обради самога камена; док су иначе услови за израду калдрме са свим неодређени, јер конструкција и каквоћа калдрме не спомиње се. Према томе ни понуђене цене од 1 кв. метра калдрме не могу да се узму тачно у претрес.

Цене за земљане радове морале су се међу тим одмах означити као претеране.

(НАСТАВИЋЕ СЕ)

ЈАВНА ЗАХВАЛНОСТ

Госпођа ДРАГИЊА пок. Станојла Петровића бив. члана Државног Савета у пенсији, подарила је 150 динара с налогом да се та сума подели сиротињи београдској приликом шестомесечног парастоса п. Станојла.

На оваком племенитом сећању и помагању оскудних, изјављује се госпођи Драгињи најдубља захвалност.

Од стране суда општине вар. Београда 8. новембра 1889. год. БВр.

Молимо све оне који нам што дугују, да положи паре разносачима листа, који ће им признанице предати.

Нова претплата из унутрашњости може се слати непосредно уредништву, али је боље предплаћивати се код пошта.

За све нове претплатнике из Београда или унутрашњости, лист кошта до краја ове године само 1.50 дин.

РАДЊА ОПШТИНСКОГ ОДБОРА

ВАНРЕДНИ САСТАНАК

ОДБОРА ОПШТИНЕ БЕОГРАДСКЕ

(По стенографским белешкама)

држан 8. Септембра 1889 год. у Београду.

Почетак у 6 $\frac{1}{2}$ часова по подне.

(СВРШЕТАК)

Аврам Озеровић. Господо, ја пећу да се упуштам у доказивање од колике су потребе сва она постројења, о којима се води дебата. Сувише је јасно скоро свакоме, да

је крајње време да се што у овом погледу предузме.

Али, ако се ипак појављује опозиција нека, то је очевидно томе узрок знатан терет, који је са овим предузећима скопчан, као и околност, коју је већ напоменуо г. Цукић, а то је, што је комисија општинска предлог свој у погледу детаља израдила доста скучено, а са можда недовољним проучавањем појединости.

Имамо пред собом тежак задатак, да извршимо знатна постројења, — али, да у исто време необтеретимо сувише наше суграђане, те тако олакшавајући с једне стране услове живота, неоптеретимо га сувише великим наметима.

С друге стране права је несрећа, што непрестано морамо имати на уму, да Београд за сада нема више од 40.000 житеља, од кога јошт броја знатан један део је доста слабог па и сиромашног стања.

Код тако слабог броја житеља сваки се нов терет јаче осећа.

Говорећи о томе, дозволите ми, да мало изближе уђем у ову тему о множењу популације у нашем Београду за то, што ми се чини да је ово питање подоста у свези са питањем о потребним реформама.

Зајиста не може се довољно жалити што број житељства београдског не миче се скоро никако напред, док се друге вароши у исто време могу похвалити великим често и огромним порашењем житељства.

Ја пећу да говорим о великим варошима као што су н. пр. Париз, Берлин, Беч и т. д. — тамо постоје сасвим друге прилике, са којима се ми не можемо равнати; али уочите н. пр. неоспорно велики напредак Букурешта и Софије, па, да се запитамо: зашто се у овим суседним нам престоницама из дана у дан множи житељство, а у Београду не?

Где је томе узрок и шта би био лек?

Ја би рекао, да су узроци нашег застоја двојаки. Прво је можда узрок то, што су у нас економне прилике, дакле услови зараде не баш са свим повољни, — а друго очевидно то што се у Београду није скоро ништа предузело у интересу постигнућа боље здравствености и удобнијега начина живота.

Ну, из овога тим пре следује да хитамо те да напредимо, оно, што је до сад пропуштено, — али, да при томе што више можемо — пазимо, да наше реформе у финансијском погледу буду што сносљивије.

Прелазећи сада на ово последње, т. ј. на чисто финансијско питање, другим речима на начин извршења рефорама, сматрам пре свега за дужност, да изјавим, да сам и сам добро рачунао своту интереса, која би се плаћала по предлогу комисије, па

сам нашао, да зајиста стоји примедба г. Лека, т. ј. да би се по предлогу плаћало од прилике 6 $\frac{1}{3}$ проц. год интереса, докле се по закону може плаћати највише 6 проц. колико плаћајује управа фондова. Предлог дакле прекорачује закон. Затим — морам и сам да приметим, да је предложена сума од 720.000 динара годишњег плаћања — анuitета, и сувише велика за наше прилике. Г. Милојевић иде шта више још даље; он каже нека те нове установе коштају на послетку и милион динара годишње, па мирна крајина!

Да, господо, лако је изговорити велике ове цифре, али ће бити теже прибавити и покупљати их.

Имајте само на уму, да Београд сада у име државног данка једва плаћа 400.000 динара годишње, а пређе је плаћао ваљда 100—150 хиљада динара мање.

Па ипак каква је повика и на владу и на скупштине, које су то повишење пореза донеле, каква је мука, док се и та цифра покупи!

Замислите сада, шта би било кад би нове реформе захтевале јошт дванут онолико, колико износи цео тај државни порез?!

Та, одбор рискира, да му предлог о новим уставовама тотално пропадне на општем гласању, које свакако мора да предходи сваком задужењу општине!

Каква би онда била вајда од целог тог припремног рада одборовог?

То је господо, тако, ако хоћете истини да погледате у очи!

Сада настаје питање:

Ја шта ћемо, кад се по предлогу комисије не може?

Господо, кад сам био тако слободан, да донекле критикујем предлог комисије, осећам, да сам морално обвезан, да и против предлог учиним, — тим пре што сам сам жељан да што пре доживимо преустројство наших општинских установа. —

Ево, господо, какво је моје немеродавно мишљење.

Главни је, да треба гледати, да смањимо анuitет, који би житељству пао на терет, и то би се овако могло постићи.

Ваља издвојити поједина предузећа за себе, па бар приближно, а на основу већ постојећих података израчунати, шта би коштало свако ново постројење за себе.

За тим би требало издвојити оне конструкције, које се са бољим рачуном могу поверити једном домаћем или страном друштву, а да их неправилна општина у сопственој режији. —

Ја сам ево примера ради, мишљења, да ће бити куд и камо паметније, ако осветлење гасом или електрицитетом предамо каквој друштву или предузимачу. —

Има друштва, која се искључиво тиме баве, која су и сиремнија и способнија, да

то предузеће и много јефтиније изврше па много јефтиније и експлоативну, но што би то радила општина, која би тек имала, да експериментираше.

Опасности нема, јер ми данас знамо шта плаћају друге вароши сличне Београду, на неморамо усвојити ни једну понуду, која би тражила већу цену за осветлење, но што друге вароши плаћају.

Овај би начин имао и ту добру страну, што би дотичан терет сносили само они, који хоћеу и могу, да се служе новим осветлењем.

Шта више, ако би се и поред јефтине погодбе, житељству чинило, да је осветљење скупо, ми би радили оно, што су радили наши суседи, Панчевци. —

Нашим суседима, чинило се једног дана да би осветљење луфтгасом могло бити јефтиније, но што га рачуна постојећа тамо фабрика по погодби са општином.

Па шта су браћа радили?

Све оне приватне куће, које су осветљење употребљавале, одкажу лепо фабрици сви заједно, — они праве страјк! па шта је била последица? фабрика хтела не хтела морала је знатно понуштати цену осветљењу, и тако су Панчевци дошли до много јефтинијег луфт гаса без по муке!

Еле, тако би се можда могло поступати и са другим каквим постројењем и на послетку остало би за општину, да извршује само оно, што би заједно било нерационално, да се друштву каквом повери.

Резултат таквога поступања био би тај, да би онда општина требала мање новаца, мањег зајма, па дакле и мањег ануитета.

Ако би се тако потребна годишњина редуцирала на пр. на половину, дакле на 300 до 350.000 динара, тада би се ова цифра куд и камо лакше и праведније могла распоредити и прибавити. —

Од ње одпале би пре свега досадања буџетске цифре на рачун дотичних установа, а остатак прибавио би се путем такса, што се више може праведнијих — разуме се, који би се наплаћивали у првом реду од оних, који су вољни и у стању, да се новим установама служе, — а остатак путем општег можда приреза.

То је господо, моје скромно мишљење. На послетку и опет само у интересу ствари имам да се дотакнем и једне врло важне стране комисијског извешћа, — наиме предлога, да се потребна сума за одплаћивање годишњине зајма прибави бар од части путем трошарине варошке, тако званог *сстрој*.

Ну, то би тек било штетно за нас, и то са више страна. Колико је та система порезивања као штетна и неправедна осуђена самом теоријом, издигнуто је, да ја повторим, пошто су то већ објаснили неки од г. г. предговорник. Но ја би специјално

у односу на наш Београд рекао да је она двогубо штетна!

Ево зашто! Господо, ви знате, да се цела економна важност Београда оснива на том што је наша варош главни посредник увозне трговине целе краљевине Србије.

Београд може имати некада — под повољнијим условијама — и извозне трговине; али је за сада нема!

Нека Београд изгуби дакле свој положај као главни посредник увозне трговине, па смо онда свршили. Ви знате господо, да нам у овом погледу и иначе прети опасност. Ви знате, колико се Београд све више општењује, што страни агенти неумерно крстаре понутрности Србије, одвраћајући купце са наше престонице, — ви знате даље и то, како се са извесне стране наваљује, да се нашим жељезницама натури тако звана диференцијална тарифа на штету Београда, јер би по овој подвоз еспана непосредно занутрност стао куд и камо јефтинији, но кад би се еспан довео прво у Београд, а затим у такозваном ломљеном „саобраћају“ одавде предао за дотичну штацију.

Нека дакле свима тим околностима и тенденцијама придође још и трошарина, па ћемо, бојим се, пре доживети иссељавање из Београда, но порашћење његовог житељства!

Ви ћете питати: у каквој је свези трошарина са наведеним незгодама.

Ево одговора:

Један од господо, који су за трошарину, прочитао нам је из књиге г. др. Владана, неки статистички преглед о томе, колико се разних за трошарину способних артикала увози преко царинаре у Београд, па је доказивао, како би се оптерећењем тих артикала трошарином добила лепа сума!

То је све лепо! Али је, чини ми се, при овој статистици заборављено, та околност, што се један део тих еспана извози даље из Београда — занутрност. На тај начин, према оваком предлогу оптеретно би се и онај еспан, који само пролази кроз Београд, а који је предмет провозне трговине.

Нека се дакле заведе то, и поред оних незгода, које мало час споменух, — па изволте сами израчунати, ко би имао и бољег рачуна да у Београд долази и одавде своје потребе подмирује!

На послетку стоји и то, дв би сам надзор на варошким баријерима појео бар 35 проц. и 40 ако не и 50 проц. целога прихода трошаринског, па после све муке шта би од тога имали?

Ако дакле ништа а оно ваља одбацити и сваку помисао на трошарину.

Завршујући, господо, дозволите ми да повторим да нам нема другог излаза, сем тога:

Да комисија иста или појачана, имајући у виду све примедбе, које су вечерас пале, поново узме питање о овим реформама у оцену; затим, да издвоји она предузећа, која се рационалније могу извршити путем концесије, па ће онда добити далеко мању суму новаца, која остаје на терет општине, тај пак терет нек распореди онако како сам пређе рек'о, па сам уверен да ће онда и комисија и одбор наћи бољег одзива, и да ће тада и грађанство с драге воље пристати на задуживање и овако даће Бог, те ћемо једном доживети, да се Београд неће на онај ступањ, који му по праву и положају припада!

Андра Ђорђевић. Молим вас, господо, допустите и мени да кажем неколико речи Бићу кратак, јер видим да сте већ заморени говорима ралијих предговорника.

Овде су постављена два питања: да ли нам требају установе, које се помињу у извештају финансијске комисије; и, како ћемо их остварити?

О првом питању је управо највише и говорно, колико није ни требало говорити, почем сви из реда признајемо, да су нам оне установе неопходне, и да их, према томе, морамо и подмирити.

Важније је оно друго питање: како те све неопходне потребе да подмиримо? То је главно и о томе ваља управо и говорити. Прелазећи пак на то, ја држам да овде треба разликовати две врсте потребе. Једне су чисто наше, локалне, као што су: водовод, канализација, осветљење и школе ове општине; а друге већ то нису, јер на пр. антриоти, сместишта за робе и др. — то су установе, које јако задиру у привредни интерес целе земље. И кад је реч, о овим другим потребама и установама, ја мислим да није право да сви трошкови за то падну само на терет вароши Београда. Њих ваља, дакле, са свим издвојити, и у договору с државом заводити.

Ограничимо се, дакле, за сада, само на оне прве потребе и установе, које се искључиво наше општине и тичу. За задовољење тих наших локалних потреба, за остварење тих установа, финансијска комисија предлаже нам задуживање.

И ја држим, да се општина мора за ове установе задужити. Али, сада је питање: како ће се то задуживање извршити?

Истина, комисија нам у своме извештају приближно одређује суму задужења, и површно одређује изворе одуживања.

У те изворе комисија је уврстила и потрошарину, а што се ње тиче, ја се потпуно слажем с оном г. г. предговорницима, који и с научног и практичног гледишта одбацују ову средњевечну, већ преживелу порезу. На кратко, и ја држим, да је извештај финансијске комисије веома непот-

пун у погледу одређивања извора за оду-
живање, а нарочито у томе, што нам се
неизноси приближно предрачуи коштања
појединих установа. Мени се чини, да је
комисија требала, да нам у свом извеш-
тају изнесе предрачуи коштања сваке ус-
танове понаособ и изворе ануитета за ње-
но задужење. Признајем, да овакав рад
комисијски иште и времена и труда и тех-
ничког знања; али овакав је рад веома по-
требан, те да сваки грађанин, на збору,
може с убеђењем гласати: да ли је корисно
или штетно задуживање оволике суме.

Овако, пак, како је извештај поднесен,
ништа мање тражиће се од збора да гласа
за *carte blanche*, и ја сумњам, да ће се
добити повољан исход гласања.

У интересу саме ствари, у интересу по-
вољног резултата зборовог гласања, држим
да је потребно: да се овај извештај детаљ-
није изради.

А да би се могли ангажовати и стручни
људи за овај рад, ја држим, да је сасвим
право и потребно, да се члановима коми-
сије тај рад достојно плати.

Кад се хоће да утроше милиони динара,
две, 3—5 хиљада динара награде комп-
сији неће бити никаква штета; овај изда-
так допринеће да се уверимо: хоће ли
збиља бити мудро и корисно ово задужи-
вање, или ће нас спасти од одгромног а
штетног дуга.

Председик. Ја би услед речи г. Озеро-
вића за извоз казао да г. г. Вајферт и
Бајлон издаду 1,182.000 л. пива само у Бео-
граду, а у то нерачунају оно што се извезе.
Дакле ако на то пиће ударимо трошарину
не ће се оптеретити транспорт за извоз.

Што се тиче концесија — ја кад сам
дошао на ово место, затекао сам те кон-
цесије у пуном јеку, али оне су фала Богу
напуштене, јер зна се шта би онда Бео-
град коштала сама вода! Зато мислим
господа да не би требало ни да прелазимо
на ту мисао, да путем концесија намиру-
јемо потребе наше општине.

Сава Псповић Ја сам хтео да приметим
г. г. предговорница који су за то да се
овај предлог одложи. Та господа предго-
ворници можда седе на чистом врачару
или у другој чистој лепој улици; али да
седе тамо где седим ја, она би имала о
овоме другачије мишљење. Да седе тамо
где је општина кроз улице ископала ша-
нац, да морам да се пењем уз басамаче у
моју авлију, онда знам да не би одлагала
ово питање.

Овде је главно питање то да се реши о
зајму: хоћемо ли усвојити или не; а ра-
зуме се како ће се и на који начин ос-
тварити зајам, како ће се наћи отплата и
како ће се учинити употреба за намрење
ових потреб то је ствар људи стручних.
Одлагати то и остављати дорђолски крај

и даље у стању као што је сад — то је
жалосно. Господа која живе у лепим ста-
новима имају калдрму и друго — она могу
одлагати, али ми који живимо на дорђолу
то не смемо одлагати. Нека сиђу господа
на дорђол кад је киша па да виде шта је
мука. Немојте господа да будемо тесно-
грудни, немојте да вучете једни на врачар
други на енглезовац и т. д.

Илим. Овдо је рад конференције прекинут да се
другог састанка продужи.

ВАНРЕДНИ САСТАНАК

ОДБОРА ОПШТИНЕ БЕОГРАДСКЕ

(По стенографским белешкама)

држан 10. Октобра 1889. год. у Београду.

Почетак у 6 $\frac{1}{2}$ часова по подне

Били: Председник г. Ж. Карабиберовић, члан.
суда г. г. М. Банковић, Коста Томић; чланови
одбора г. г. Световар Боторић, Милорад Д. Јанко-
вић, М. Миловановић, М. Јосимовић, Др. Марко
Т. Леко, Коста Петровић, Милован Р. Маринковић,
Н. М. Милишић, Свет. Карапешаћ, Милош Обркне-
жевић, Милутија Ј. Марковић, Никола Х. Попо-
вић, Ђорђе Николић, Коста Д. Главинић, Тодор
Ј. Мијаиловић, Ђорђе С. Новаквић, Димитрије Т.
Вељковић, Никола Д. Кики, Петар Д. Видаковић,
Јозан Илић, Станко Петровић, М. Велизарић, Р.
Драговић, Глиша Јосиповић.

Председник. Састанак је отворен.

Вама је господа познато, да смо 8 о. м
прекинули конференцију, с тим да се држи
други састанак и на њ продужимо конфе-
ренцијски рад. Прима ли одбор и данас
то? („Прима“).

Ко жели да говори од грађана, нека се
изводи јавити. (Куте). Пошто се нико не
јавља од грађана ван одбора, дајем реч
одборнику госп. доктору Леку.

Др. Марко Т. Леко. Имам да одговорим
г. Главинићу на приметбе, које је прошле
седнице учинио на мој предлог.

Ја сам предлагао да би требало извештај
комисијски одбацити, јер је по све непот-
пун, има рачунских погрешака, па се и са
законом о варошкој трошарини неслаже.

На то ми је г. Главинић одговорно, да
ја тим мојим предлогом у неколико вређам
комисију.

Ја то не разумем и мислим да је доз-
вољено свакоме одборнику, да каже своје
мишљење онако, како је убеђен, и да се
нисмо искупили овде да правимо један
другом комплименте.

Исто тако и господа чланови финансијске
комисије не би имали право да ми замере,
што сам отворено моје мишљење неказао.
У осталом није кривица до чланова поме-
нуте комисије, што је овај извештај овако
рђаво испио. Ја сам бивао члан више ко-
мисија и знам како се обично ради. Од
комисија не може се тражити да прикупи-
љају нужне податке, које треба председ-
ништво да спреми.

Г. пре седник општине био је и пред-
седник ове комисије, и у толико ми је чуд-
новато што се није постарао за податке,
који су били нужни финансијској комисији
за њен рад.

На жалост може се рећи тако то иде у
свима нашим општинским комисијама. Та-
кове је судбине н. пр. и комисија за по-
слове око грађења основних школа, кла-
нице и варошког суда, које сам комисије
и ја члан И ту смо тражили од председ-
ника да нам спреми све нужне податке а
у ствари добили смо нека испретурана
акта, буди Бог с нама. У великој гомили
акта која су имала да послуже као податци
за подизање општинске кланице било је
највише позива комисије за подизање при-
времене општ. кланице

Без нужних података комисијама је про-
сто немогућно да што ураде.

И ја замерам финансијској комисији што
је приступила раду без потребних пода-
така и што је овакав извештај потписала.

Приписујући моме предлогу неку увреду
г. Главинић у исто доба најнемилосрдније
критиковао је говор г. Х. Поповића па
има ли и ту какве увреде?

Господин Главинић вели даље у своме
говору, као да ја хоћу да се општина за-
дужи код управе фондова. Ја не знам да
сам то и помислио.

Ја сам истина споменуо управу фондова
и то онда кад сам изнео да овај финан-
сијски пројект не одговара закону о вар.
трошарини, пошто у томе закону изрично
се вели да зајам општине београдске не
сме бити теретнији по што је код управе
фондова а да су услови зајма, које финан-
сијска комисија предлага теретнији те сам
казао на основу рачунских издатака које
сам добио од човека стручног у финан-
сијским питањима.

Свега те две замерке учинио ми је г.
Главинић, а о стварном мом предлогу није
папо за нужно ни речи да каже.

Ако је до замерња ја готово пре могу
да замерим говору г. Главинића, јер он у
целом свом говору доказује нешто што
није било тако потребно да се нарочито
доказује, и цео његов говор, а и говор
многе госпде у прошлој седници, нека ми
се не замери, изгледа ми као када би се
доказивало гладном човеку да треба да
купи храну.

Ја не знам ни једнога одборника међу
нама, који не осећа потребу тих општин-
ских послова, дакле није ни било нужно
онолико доказивати, како су те потребе
нужне, како ћемо пропасти и т. д.

Овде је главно питање, како и на који
начин да подмиримо те потребе. Потребне
су нама свима очевидне и не треба их до-
казивати. Главно је и цео наш говор треба
на томе да се сведе да тражимо начина,

како те потребе да подмиримо, па пошто сретства немамо, зајам је неизбежан. Пошаљ не можемо решавати пре о зајму, док не нађемо сретства за отплату.

Што се тих срестава тиче из свега досадањег изгледа да је једина трошарина, коју ћемо на послетку морати усвојити.

Г. Озеровић нас је истина мало заплашио доказујући као да би тада трговина била оштећена. Но г. Озеровић изгубио је из вида да се трошарина може тако уделити, да се наплаћује само на предмете, који се овде троше и који су више дуксузне природе, а они предмети, који само прођу кроз Београд, на њих не би се наплаћивала трошарина. Дакле цео наш говор треба пре свега концентрисати на сретства т. ј. на увођење нових прихода, којима мислимо да отплаћујемо зајам.

Није мање важно, да се у исто време реши и то, да се одмах приступи израђивању пројеката и предрачуна свију оних предузећа, која намеравамо извршити.

Кад на тај начин сазнамо шта ће нас поједина предузећа стати и видимо колико можемо дотерати новим приходом онда нам је лако да бирамо оно, што је прече да се оствари, према сретствима.

Ја сам ово говорио и у првој седници, то понављам и сада, и молим одбор да ово моје мишљење прихвати.

То је што сам имао да кажем.

Председник. Ја би молио, да вас г. Леко запитам, да ми кажете, када сте ви тражили на висте добили та дата о кланци. Ви сте тражили преко вашег деловође из суда, и суд вам је дао све што је имао. Оно што нема не може вам се ни дати.

Ви сада покушавате да ваш напад на комисију скинете са осталих чланова и пренесете на мене. Разумем вас али се и чудим таквоме поступању, не желећи да улазим даље у ту споредну ствар вашег давашњег тумачења прекора који сте набили комисији. Одбијам замерку као неосновану. Ако прочитате одлуку одбора, видећете и ви а и сваки други да су комисији положена главна питања и ми се сем начелне стране писмо могли упуштати и у разраду стручних, нарочито техничких детаља.

Комисија је имала да каже из каквих извора можемо извршити велике послове.

Ми смо нашли да је зајам најбољи излаз. Даље, ви сте тражили комисија да каже и како приход да се увећа. Одговорили смо: трошарином.

То су главне тачке и ви хоћете да се и те главне мисли одбаце, а то значи, да смо вам ми нешто натурили. Не треба тим тоном да излазите и да вређате, када ми писмо никога вређали. Ако комисијски рад није добар, ви изволте казати бољи начин.

Миливоје Јосимовић. Г. председниче, није овде место да се правдамо, и с тога мислим да преко тога треба да пређемо.

Др. Марко Т. Леко. Само треба изнети ствар онако, као што је, а не друкчије.

Ви сте г. председниче казали, да ја од вас нисам тражио податке за кланицу и т. д. Међу тим овде у седници јавно, кад је изабрала комисија за послове око грађења основних школа, кланице и варошког суда, ја сам вас замолио да наредите да се комисији спреми све што је потребно за даљи рад. О томе се може сваки уверити у штампаним стенографским белешкама одборских седница.

У прошлој седници ви сте такође хтели да ме утерате у лаж о ономе рачунању интереса на зајам па сад то опет чините. (Жагор — — чује се: да се пређе на дневни ред).

Живко Шокорац. Господо! Пошто се дебата била скренула с начелног терена на лични, и опет од личног на начелни; то ми је врло мило да се можемо вратити на нашу ствар. Одборска комисија тражи, да се општина задужи са 12 милиона динара. Ја сам био тако слободан у прошлој седници конференције да говорим, да општина не може да поднесе дуг од 12 милиона. Доказивао сам у колико сам кадар био, да на наша танана плећа не можемо да метнемо тај терет. Једино што нам смета да решимо ствар било против мог мишљења, било да усвојимо дуг од 12 милиона, то је што извештај није израђен како треба.

Нисам мишљења мога друга **Др. Марка Лека**, да се извештај одбаци. него сам за то, да се умоли комисија да понова извештај изради, и попуни онако, како се може и о њему одлука донети.

Мени је врло жао што није овде добри финансијста млади г. Цукић, и несмем да се упуштам у та финансијска питања. а могао би да дам мишљење када би нам било изнешено, колико коштају водоводи, колико осветљење, колико основне школе, а колико све остало. Док се овако питање не изчесе ствар се ова не може решити, нарочито и с тога, што нам се каже, да се мисли да 12 милиона неће бити довољно. Ја се плашим чак и 12 милиона, јер тешко је и избројати толике паре, а камо ли још и задужити се.

Ја мислим, да нађемо излаз овакав: да се извештај допуни подацима шта ће коштати поједине позиције.

Ја сам био мишљења, да се установи за сад само канализација и водоводи, као две неопходне потребе за варош Београд, за његову здравствену страну, и може бити да сам се истрчао, кад сам казаво, да не треба да се задужујемо и за школе, али то ми мисао није била, јер ја нисам непријатељ школе, само сам се у брзом говору хрђаво

изразио. Моја је мисао била та да се образује једно акционарско друштво и њему да да подигне школе и с оним, што имамо у буџету, да с том цифром одплаћујемо

Што се пак тиче осталих установа за њих сам да се задужимо код страног друштва.

Један од госпоре говорника пребацио нам је као да ми с једне стране бранимо сиротињу, а с друге стране да не увиђамо њен интерес и то ми, који нећемо трошарину.

Господо, што се мене тиче, ја нисам за то, да се не остваре ове установе, које су потребне сиротињи, али нисам ни за то никако, да све то сиротиња плаћа, него сам да се то плаћа по квантуму као што врло добро рече г. Борисављевић, или и на други начин, само да се не уводи она средњовековна установа трошарина — октроа. — Господо моја, трошарина је најнеправеднија пореза на свету. То је порез, који плаћа сиротиња. Неће се ту порезати: биџтек, шунка, салама и т. д., него ће се порезати на оне ствари, које су на нужније а то је хлеб и друге потребне ствари.

Дакле ја сам за то да се сиротињи дају те установе, ја сам и за то, да их већим делом сиротиња не плаћа. Финансијете ћемо умолити да нам покажу начин како се све то постићи може.

Господо, трошарина ће на сваки начин покушати живот тако, да ће тешко бити и средњег стања човеку у Београду, а камо ли сиротињи.

Рече један да украсимо варош, па ће нам странци доћи.

Господо, нама не требају странци, ми их имамо више, него што су нам потребни. Нама не требају они лично, већ нам требају њихове наредбе, а то ће бити кад нашу производњу усавршимо и нашу сировину под бољим условима продајемо, или да их сами пређујемо, па продајемо како хоћемо.

Трошарина ће да убије нашу производњу, нашу привреду. Те трошарине укинуте су свуда где се хоће сиротиња да помогне.

Има трошарине у Паризу; има у Бечу, па и Французи желе да је што пре скину. Ко је био од госпоре трговаца или ђака у Бечу, тај је морао увидети, да је трговина сва концентрисана унутра и све што има од куда да живи, оно је ту, а све што неможе оно иде ван линија.

Један од госпоре напомену, како је Пешта на тај начин подигнута и како би општина требала да прими све установе па и оне које сва земља треба да плаћа.

Немогуће ми је господо, да се сложим са г. Пелагићем који вели, да су антропо и слагалишта једно исто.

Господо, ја не мислим да не треба да се помогне, али господо, може ли се. То је питање?

Кад један домаћин прави кућу, он зна, да је лепше и боље да живи у већој кући. Он зна све, шта је боље, али ипак држи се оне пословице, „нека се Ружа сирам губера пружа.“

Дакле, господо, да потпомогнемо финансијски одбор у овом предузећу, али нијпре да нам се каже цифра.

Ја сам казао да направимо водове и канализацију.

Што се тиче осветљења, ја знам да је то лепше и да је корисно по молим вас. Да узмемо једну околност. Ја сам чуо од учених људи да за нашу варош није електрично осветљење због раштрканости вароши, и због здравствености скупо би коштало. То је једно и друго због опасности. Неможе се господо судбина једне вароши поверити неколицини машиниста. Та машина што производи електрицитет ако само један клинчић фали, може да произведе страхоту да доживимо мрак.

Слушао сам и то од људи, који су били у Паризу, да поред те електрике стоје опет старе луфт-гас лампе и праве калабалук поред свију електричних осветљења.

Тај гас господо прво врло много кошта, и ту мора доћи странци, а друго од тога нећемо имати приход но шта више можемо имати још расхода. Сем тога треба знати и то, да се њим наша варош и неможе добро осветлити, јер су наше куће свака различна. једна од једног, друга до ње од 2 и 3 ката, а није као што је тамо, где су електрична осветљења.

Нека су господо говорила да се електриком само улице осветле, а ми да се служимо другим сретствима. Ја би желео да се у томе извештају све то извиди, па да знамо, шта ће да кошта. Ја ако сам јуче диго ларму, опет пристајем, да се прави водовод и канализација.

Што се тиче основних школа, ја повлачим мој предлог с тога, што сам чуо да смо према закону дужни да правимо школе.

Према овоме дакле ја сам за то, да се праве водоводи, канали и основне школе; а за остало: антропоти, кеј и т. д. да умолимо владу да се изнесе предлог да општина да земљиште, и да помогне нешто, а остало да држава установи. (Врло добро).

Младен Тодоровић. Пошто је говорник на мене управо неке речи, хоћу и ја да проговорим неколико речи.

Господо која су против овог извештаја, она су поглавито ударала на сиротињу. И зајста, кад се узме, да ће сиротиња плаћати годишње по 32 динара на отплаћивање, као што је казао г. Н. Х. Поповић, онда је то велика цифра и додајте сада још и државни порез, па ће изаћи још страшнија слика, да би сиротиња имала право да узме мотке, па да нас одавде истера.

Ја знам да је лепо заступати сиротињу али не треба она да се узме као сретство за протуривање своје мисли.

Господо, која су своје податке изнели, веле, да се удари трошарина на хлеб. Они су изнели неке ствари само да одврате пажњу од главне ствари. Они су изнели, да треба на локал да се плаћа по 3 паре и по томе рачуну изнашли су 32 динара годишње. У извештају комисијском изречно стоји од 1 до 3 паре од собе. Комисија се креће у томе мишљењу да се плаћа по једну пару, и кад један сиромаш плати на собу и кујну две паре дневно, то онда годишње износи 10.80 динара.

И то је истина доста, али да видимо шта добија за то. Претставите господо шта чини, кад је један човек сиромаш, и нема средста да плаћа слугу, да му донесе воду. Тај сиромаш мучи се и ради цео дан и кад дође у вече кући мора да иде с тестијама на чесму и да се са куварицама свађа. Узмите једног човека средњег стања, који према свом капиталу не може да плати слугу. Он често пута мора саму жену да пусти на пијану да му за ручак што спреми, а кад кући дође, сам исцена дрва, али на чесму да пошаље жену, то му недолжује.

То све господо отпада кад има воду у кући и зар то није доста? То је баш у корист сиротиње. Запали се кадшто кућа некога богаташа или некога еврејина ћифте, па док се донесе вода, дотле поред богаташке и сиротињска кућа изгоре. Богаташ осигурао кућу и он добије накнаду. Сиромаш нема откуд да осигура, па страда. Зар и ово није добро за сиротињу?

Кад је лети прашина, богаташи узму кола и отиду у шетњу, а сиромаш не може него кад пође на рад мора да трпи прашину.

Из свега тога ја сам хтео да кажем, да је ово баш корисно по сиротињу. Према томе, ја би замерио сваком господину, који говори против ових потреба, кобајаги брани сиротињу, док међу тим они на против нападају на сиротињу. (Чује се: нема тога).

Никола Х. Поповић. Која је то, што је говорно. То су уображења лична.

Младен Тодоровић. Г. Борисављевић је говорио да се наплаћује на хлеб. Сиротиња највише троши хлеба, а друго једу врло мало.

То у извештају нема.

Даље један говорник рече: „по каквом праву можемо забранити једном човеку да црпи воду из свог бунара.“

Ако ми оставимо на вољу свакоме, онда ће се пријавити повећи број таквих, који ће казати: не треба ми вода. Ви знате, да свака авлија има и нужник, а где има и бунар, ту је земља избушена и водо по-

кварена и пошто нема друге воде, то ће онда красти општинску воду на штету општине.

То сам имао да кажем баш у корист сиротиње.

Миливоје Јосимовић. Ја сам хтео, да обратим пажњу, да се не води дебата у овоме правцу. Овде не треба водити дебату о томе, да ли су ове и ове ствари потребне. То је свршено, и то сваки зна. Не треба потрзати ни то, да ли нам треба електрично осветљење или не треба. То долази засебно. Не треба се упуштати ни у какве детаљности. Нису потребни ни тачни предрачуни, да се зна шта ће коштати водовод, канализација итд. Од прилике зна се да ће коштати 12 милциона

Питање је о томе, да ли можемо да се задужимо или не. Моно би да се у томе правцу говори. (Чује се: Тако је).

Председник. Ја мислим господо, да је и сам извештај комисије у том смислу. Мени изгледа, да је и одбор и друга господо из конференције узели, да је та ствар сасвим расчишћена по нас.

Те се ствари тачно коштање зна, када се потврђени уговор о зајму изнесе пред одбор.

Ово је само од прилике казано. За што је тако од прилике? За то, што комисија која буде радила на подмирење ових потреба, треба да зна с којом сумом располаже.

Ми би господо били незналице, кад би сада тврдили оволико нам треба. То не могу ни стручни људи да кажу.

Ствар ову треба једанпут решити, а свака пара, која је потрошена, није бачена.

Ово се питање повлачи већ од 10 година и много је и новаца потрошено око тога, па зар би сада било право да све пропадне. (Није).

Колико ће шта коштати, знаће се тек онда кад се уговор прави, а сад не.

Миливоје Јосимовић. Ја налазим да је и сам овај предлог у извештају дао повода овој дебати. У извештају није требало казати, на који начин да се наплаћу водовод, нпр. од 1—3 паре, него је требало казати у опште да водовод може донети приход толики и толики.

Председник. Што се тиче начина, како ће се та ствар извршити, то је ствар одборова. Ми овде не радимо за наш рачун него за све и кад год има могућности да позовемо наше људе, онда ћемо их опет позивати. Дакле овде је предлог учињен начелно, како би се могао изнети предбор.

Др. Марко Леко. Овде је главно питање хоћемо ли прво да решимо, да се задужимо са 12 милциона динара, као што комисија предлаже, па после да приступимо извршењу претходних послова, који се на-

зајам односе, или ћемо поћи природнијим путем, т. ј. прво да посвршавамо све претходне послове т. ј. увођење нових прихода и израђивање пројеката и предрачуна, па онда тек да се задужујемо.

Петра Видаковић. Г. председниче, немојте сваком ви да одговарате. Пустите нека други одговара. Ви највише хоћете да говорите, а то чини зборку.

Стеван Јевтовић. Овде је говорено много, али о самој ствари није говорено. Да је прво финансијска комисија донела шта треба, ми би знали одговорити јој шта треба. Овде нема ни мере, ни плана, ни рачуна. По моме мишљењу комисија треба да изнесе шта да се ради: колико има километра чега да се ради, па онда да склопи рачун и знати шта хоћемо. Треба да се има биланс примања, давања и т. д. Тога свега нема.

Овде се прво тражи од вароши одобрење 12 милијона и често се каже, дајте ви, а ми ћемо нешто радити.

Ја мислим господо да не би требали о томе трошити времена. Ми имамо доста стручних људи. Нека се избере један шири одбор. Нека проштудира све. Нека направи план за школе; нека донесе тачан рачун, па тек онда да се приступи решењу.

Што се тиче кеја, то је дужност државе да направи. Београд не утврђује обалу само за себе, него за целу државу.

Ако требају обори и магацини — антропот — то је искључиво посао акционарског друштва. Ми смо имали збор о томе и једанпут је под Владаном решено и урачунато све да се у Макишу поставе обори. Шта је било. Како је било после не знам?

Одвојте антропоте и кеј од тога, а за остало да решимо да се изврши.

Што се тиче школа ми дајемо данас толико кирије да се из те суме буџетом одређене, може отплата вршити без других трошкова.

Варошки суд дајте некоме за 40 година па нека направи и када одплаћујемо оно, што сад кирије плаћамо, имаћемо кућу за суд.

Тако исто и све оно што имамо у буџету за калдрму, издвојте и подајте на отплату, па ћемо имати и калдрму. Овде не разумем да ћемо имати калдрму за годину дана, него поступно за неколико година. За водоводе и остало дајте рачун шта ће да кошта.

Што се тиче 12 милијона, ја мислим да би сви ми гласали за 15 милијона без да вам тражимо рачун, само да не тражите више. Обвежите се да не тражите више, па добро, али сумњам, да некошта и 15 до 18 милијона.

Толико сам хтео да кажем.

Светозар Боторић. Г. Јевтовић тражи да му понесемо тачан рачун. Мени је доста смеш-

но, кад један човек, који живи у Београду, овако говори и који је слушао, да се о српској железници писало од 1861.—1881. г.: све се измерило и поднели тачни рачуни шта ће коштати, па на жалост коштала је прескупо, али то је тако морало бити, кад се непоштено ради и праве куће — ту не помаже рачун (чује се: рађено је на памет). Није на памет него је требало поштења.

Димитрије Милојевић. Ја ћу бити кратак у моме говору.

Видим сада у чему се ствар састоји. Ми сви хоћемо зајам, али прорачун нам није добар. Па лепо, ако није добар и ако комисија није написала извештај како треба, премда нам је г. Лeko и г. Главинић лепо објаснио, онда да умолимо исту комисију и ако треба да узмемо још из грађанства спремне људе, па они да саставе поново једну комисију, која ће из овог извештаја узети оно што је добро, а оно што није одбацити и уметути још што треба, па нам изнећи те да усвојимо.

Шта ћемо даље да радимо, овде немамо ни једног који то не зна.

Ми сви знамо да немамо воде, немамо осветљења, знамо да имамо и сувише прашине и држим да је мало 20 хиљ. динара годишње само на поливање да се угроши. Овде су многи говорили: „Иама не треба.“ Ја то мишљење не делим и држим да треба да се задужимо. Пре је говорио г. Озерић и вели, кад се будемо задужили, онда ће нам се престолница раседити. Па лепо. Нама једно не гине, и овако ће да се иселе кад немамо удобности. Ајде господо да начинимо све, па ако се иселе онда нам неће жао бити, јер ћемо знати да бегају од добра.

Ми имамо једну улицу „Кнез Мијајлову“ и када буде поле леп дан чисто видим бечки „грабен“ — хоће свет да ужива. Ми имамо у Београду засађена дрва и шта видимо тамо. Све се исуши. Овде имамо ботаничара, који су те науке штудирали. Свакоме је нужно зеленило и могли би све то имати.

Шта имамо ми у нашој вароши. Покојни Николић да није ово мало засадио дрва ми би имали само прашину и песак. Дакле оставимо све на страну, па узмемо новаца за сада 12 милиона, који се неће утрошити све наједанпут, него поступно.

Шта нам је најнужније прво: вода, вода и вода. Направимо водовод, па после редом. Г. председник је ономад казао приближно чим ће се за то платити интерес и отплата. Разуме се, да он тачно не може ни казати, јер кад би то могао он не би био Карабиберовић, него би био пророг.

После овога долази канализација. Да направимо и то и да уклонимо смрад из

вароши; па после осветљење, за тим кеј, антропоте итд.

Задужимо се са 12 милијона и починмо једанпут у 19. веку или у 12 часу остварење најнужнијих потреба.

Господа нека кажу да одбор није израдио ништа. Ја нисам истина стручњак, али кад је баш то тако недоношче, онда да молимо лепо тај одбор и грађане којима лежи престолница на срцу, да дођу да размисле о томе, а ако нема ко да изради, онда нека општина плати људе, који ће то израдити.

Г. предговорник Јевтовић каже да треба да се начини предрачун. Лепо, хоће ли он да дође да изради то бадава.

Ако тражите да се све стручно уради, онда треба да платимо стручним људима. Никад није скуп клинац, него плоча.

Ја као грађанин молио би да ово примимо у начелу и да се општина задужи са 12 милијона, а ако што није јасно, онда нека се одреди комисија да то допунни. (Врло добро).

Живко Шкороц. Ја морам да будем кратак, пошто је г. Милојевић исказао све што би још имао да кажем. Само разлика је између мене и њега у цифри. Он тражи да се садужимо са 12 милијона а ја кад се то подели са 2. — Г. председник рече да неможемо да дођемо до сталне цифре колико ће нам стварно требати, до год предузимачи не кажу своју реч. Ја би молио г. г. техничаре, који су компетентни, да кажу да ли баш мора да се чека на то да предузимачи кажу своју реч. Мени се чини то није нужно: стручни људи праве предрачун, па се лицентира од тога предрачуна на ниже. С тога ја мислим да овде треба умолити финансијску комисију да нам попуни свој извештај нужним цифрама. да нам каже колико нам је нужно да коју потребу да имамо, па онда да донесемо решење о овој ствари шта ћемо предузети на првом месту и колико ћемо се задужити. Ако комисија треба какво стручно мњење, онда да замолимо г. председника нека прибави кога стручњака, макар му се за то мњење што год и платило. —

У осталом, ако хоћемо даље да говоримо, молио бих да се чувамо пребацивања и пецкања. Ја говорим овде с тврдим убеђењем само оно што мислим да ће бити корисно за општину, али ми са ипак пребапују неке друге намере. Ја кажем нисам за то да се задужимо одмах са 12 милијона, него са 6 милијона и да радимо постепено а не све на једанпут и све зајмом. Ја тако налазим и свршена ствар. Може бити да грешим али то је моје тврдо убеђење, и молио би говорнике да поштују осетљивост других и пр. прошлог пута један мој добар пријатељ и друг рече да ја хоћу некакав атентат да учиним, а мени

то није никад било у крви да атентате правим! Све што сам казао, казао сам са најбољом жељом да припомоћем, колико могу овој ствари, и — то је све.

Алексо. Горисављевић. Овде је господо финансијска комисија изнела пред нас један програм, како да се изврше ови радови. Наједан пут излази се с тим да је главно да се реши само то: да ли треба се задужимо или не треба, јер другачије не можемо ни доћи до потребнога новца, него, говорено је само о томе на који начин да то буде. Но и мени се чини да овде пре свега треба знати шта ће нас коштати шта? Није дакле погрешно оно, што нека господа захтевају, да се има ма какав приближни предрачун. Ја дакле у томе замерам комисији, што није то дата бар онако у опште изнела као што је то накнадно учинио г. председник на прошлом састанку. Као што је г. председник показао нама ће стварно да треба више од 12 милијуна; а осим тога и она сума, која је прорачуната за амортизацију овога дуга није тачно прорачуната. Тако кад се рачуна да се добије 90 за 100 — онда ће требати да се задужимо не са 12 него са 13 милијуна и 800 хиљада и онда амортизацијона свота неће бити 720 него 780 хиљада годишње.

Но да то оставимо на страну, јер то се да лако исправити, на да погледамо какви се приходи стављају у изглед за покриће ове амортизацијоне своте. Комисија прво прорачунава шта ће се трошити воде и рачуна да имамо 33.000 локала. Г. професор Јосимовић говорећи о овоме, са правом је замерио, што се овде одређује од 1—3 паре од локала да се плаћајује за воду — али кад је то ушло у пројект и кад се такав предлог поноси, онда треба о томе и да говоримо. Прошлого састанка, један од говорника — чини ми се г. Младен Тодоровић рече, ако се у локал рачуна соба и кујна онда нема 30.000 локала. Из тога се види да је овде за локал узета и соба, и кујна, и шпациз, дакле, свако парче одељења у кући; и кад се тако узима, онда је умесно што ми кажемо да је то скупо за сиротињу, Узмите само два одељења у рачун, само собу и кујну где живи једна сиротна породица, то се рачунају два локала, и на то ће та сиротна породица да плаћа годишње 14-40 динара за саму воду. То је читава пореза. И кад је тако, опет се цама од стране г. Тодоровића пребацује да се не ст рамо за сиротињу! Ја то констатујем као факт а ви оцените господо је ли могуће захтевати од таквих људи за саму воду да толико плате. Кад је тако за воду, а шта ће мо за осветљење, канализацију и т. д.? Колико ће онда изаћи да се плаћа? Дакле погрешка је у томе што се узимају локали — јер ако се изузме соба и кујна, да се

не плаћа, онда нећемо добити суму колика нам треба. Погрешно су срачунати и јавни локали. Ту се каже да има у Београду 323 јавна локала, т. ј. толико има механа, кафана, ашчаница и т. д. То не може бити да су се у том броју рачунали сви локали, — дакле то је погрешно, а сем тога овде је и та погрешка учињена што нигде није предвиђена она сума од 314.000 што плаћамо за воду данас. Исто тако није предвиђена ни она сума што се данас даје на школске кирије и на друге кирије, а најзад и што се троши на осветљење. То су све суме које и данас стоје у буџету. Г. Главнић је изнео један рачун, у који ја сумњам, пошто каже да 160 динара долази годишње на једну пор главу за осветљење. Но оставимо то — главно је да у предрачун треба да уђе све што се троши и све што треба још да се да. Овде се прелази преко свега тога на се каже што год не може да се подмири редовним приходима општинским то ће пасти на терет прихода од потрошарине! Ја сам у прошлом говору објаснио шта је потрошарина — онај злогласни Октро-а, од кога се куртулисавице образовани свет. Питајте све оне општине где постоји тај Октро-а сзакви ће вам казати да би се радо куртулисали њега само да се може. То је приход од једне најнеправедније порезе на свету. Пореза треба да је прогресивна, да се наплаћује од онога који има и да расте према ономе који више има — док шта је Октро-а? Он је назадни систем порезовања, он удара највише на оне који су сиротиња, што је ко сиротињи то јаче осећа ову порезу и фактички он је више плаћа, плаћа је више 5—6 пута од богатије класе. И онда шта значи то? Значи да ће те ви, који уводите Октро-а у кратком времену после такве порезе да раселите сиротињу из Београда а уз њу и остале сиротиње класе грађанства; јер ова сиротиња, која се сада насељава око тркалишта, по енглезовцу и тамо даље, она ће онда да иде још даље ван оне границе где та пореза влада; и на тај начин куће богатих људи у којима се сиротиња настањују, остаће у вароши празне. Поврх свега господо стоји још и ово; да је овај начин порезе један од најскупљих на свету. — Прикупљање те порезе однеће 40 па и 50% на своје трошкове. То се зна и то је доказана ствар.

Шта дакле да радимо? Треба да нађемо други приход. Нека се усвоји трошарина, али нека се каже да неплаћају они који плаћају порезе и прирез 30 динара годишње, а чим пређе ту суму да плаћају, али опет не на обиталишта, не на локале, него на количини утрошене воде. Осим тога ко хоће да има кола, ко хоће да има више млађих нека плати и на то. Даље

имате билдјаре; имате карт, имате друге луксузне забаве и т. д. — имате најзад и исетарину, која данас постоји ма и незаконо

Према овоме предлог мој своди се на то; да овај извештај ваља прецизирати, да га ваља дотерати тако да се пређе на излагање других пореза осим трошарине, која се махом свуда напушта.

(СВРШИТЬЕ СЕ)

НАЦРТ ГРАЂЕВИНСКОГ ЗАКОНА ЗА ВАРОШ БЕОГРАД

Чл. 18

Одговорност господара грађевине, предузимача и пројеканта исте.

Господар грађевине и извршилац исте (предузимац) узајамно су одговорни за вршење полициско грађевинских прописа овог закона.

Кад се нађе, да је при каквој грађевини урађено што противно грађевинским прописима овог закона, или против особитих у дозволи означених услова, или да је грађење отпочето без претходне пријаве и добивене дозволе, или да су у пријави поднесени планови нетачни или, да се при грађењу одступа од одобрених планова или оп.са у пријави без претходне дозволе или да је материјал употребљен за грађевину хрђав, или да се у опште не врше наређења овога закона прописана у интересу сигурности имања, живота и здравља, људи и домаћих животиња, као и чистота, — општинска власт казниће у сваком таквом случају како господара грађевине, тако и предузимача од 50 до 200 динара, у колико се на поједини случај не би могла да примени глава XXXIV. општег казненог закона од 29. Марта 1886. год.

Поред казне општинска власт обуставиће даље грађење и наредити да се учине нужне измене или да се поруши што је већ израђено, или да се изврши што год, што је пропуштено извршити.

Осим тога господар грађевине или предузимац сносиће све трошкове за преглед грађења и за нарочити надзор, ако би и овај због кога

грађевинског иступа био потребан не нахођењу власти.

Сам предузимач одговоран је и за несреће, које би потекле са недовољне смотрености његове, па би при грађењу били повређени радници, суседи или друга која мимопролазећа лица. По овим се не искључује одговорност и других лица, ако и до ових буде у томе кривице.

Чл. 19.

Надлежност власти за извиђање и суђење иступа противу грађевинског уређења.

Иступи за које је одређена казна предходним чланом 17. овог закона, општинска ће власт извиђати, судити и своје пресуде извршивати. Противу пресуда моћи ће се жалба изјављивати у свему као што је то код других иступа предвиђених општим казним законом.

Чл. 20.

Трајање дозволе.

Ако господар грађевине за једну годину, од дана примљеног решења о дозволи грађења, не оконча грађење, доцније неће моћи грађењу приступити без нове дозволе.

Члан 21.

Таксе.

Поред такса, које су законом о таксама од 10. Јуна 1884. год. по струци министарства грађевина одређене и поред таксених марака које су тим законом одређене, сваки господар грађевине дужан је у корист општинске касе у напред платити :

1., један динар од 1000 према вредности грађевине. Ако је вредност испод 1000 динара плаћа се такса као и на пуну хиљаду.

Где нема предрачуна и где би се показало да је исти негачан, вредност грађевине одређиваће грађев. савет.

2., Када се преиначавају старе грађевине (н. пр. подиже се нов спрат и т. д.) плаћа ће се половина горње таксе.

Ова такса неће се наплаћивати при мањим оправкама, које у суштини не мењају постојећи вид грађевине.

3., За прављење планова за грађевине дужан је господар грађевине да плати инжињеру или архитекти, који је план саставио, ако не би било иначе међусобне погодбе, следећу таксу:

Ситуациони план	Сума коштања грађевине у динарима		Хонорар у процентима од % у динарима	
	до	до		
основе и пресеци свију спратова и фасада	2000	5000	0.8	0.7
	до 2000	до 10000	2.0	1.8
	5000	10000	0.7	0.6
	до 5000	до 20000	1.8	1.6
	10000	20000	0.7	0.6
	до 10000	до 40000	1.8	1.6
	20000	40000	0.5	0.4
	до 20000	до 80000	1.4	1.3
	40000	80000	0.4	0.3
	до 40000	до 160000	0.4	0.3
	80000	160000	0.3	0.25
	до 80000	до 300000	1.2	1.1
	160000	300000	0.2	0.2
	до 160000	до 800000	1.1	1.0
	300000	800000	0.1	0.1
	до 300000	до 800000	0.1	0.1
За свиђу			1%	
За формалне планове			2.2	
За састав дет. предрачуна и специјални надзор			1%	
За извршење грађевине			5.0	
За све означене планове			9.2	

(НАСТАВИТЕ СЕ.)

ИЗВЕШТАЈ СТАТИСТИЧКОГ ОДЕЉЕЊА

(СВРШЕТАК)

С тога сам мишљења да би за општину од неоцењене користи било, кад би у најкраћем року предузела нов попис људства (у вези са пописом заната односно занимања, зграда и стоке) јер тек на основу његових тачних података моћи ће се повољно решити питање о довођењу воде и других великих предузећа, које општина намерава да изврши.

Трошкове око пописа изнели би од прилике до 3000 динара, а са овим издатком постигле би се велике уштеде, јер би општина имајући тачан попис поставила сигурну основу својим будућим радовима а не би се морала упуштати у експериментисања која су иначе неизбежна и много коштају.

Ако општински одбор прими предлог, ја ћу онда одмах израдити предрачуни и поднети већ састављену пописну листу и пузна упутства за попис, који би се имао извршити за један дан по новом начину, помоћу обучених бројача, каквог је недавно прописао интернационални конгрес једнообразно за све културне државе.

Са израдом пописа од 1884. год. у исто време прикупљао сам недељне податке о кретању људства (венчавања, рађања и умирања,) о боловању и узроцима смртности и метеоролошке белешке са којима сам мислио отпочети недељне публикације статистичкога одељења у општинским новинама. Но моја се намера није могла остварити прво за то, што материјал о кретању људства, који су свештеници по дужности својој подносили одељењу, није стизао на време и није био тачан. Ово задоцњавање и нетачност објаснио је г. протојереј београдски актом својим од 6. Јуна 1888. г. № 753. у коме — другим речима — вели, — да неки г. г. свештеници београдски нису ни толико писмени да испуне један најобичнији бланкет и да због тога нису у стању давати податке онакве, какве се од њих траже. (!)

Но други и главни узрок због кога сам морао одустати од првобитнога плана и одложити издавање недељних билтена за другу годину лежи у томе што штампар који је израђивао општинске новине није пристао да статистичке таблице у лист улазе пошто њихов слог знатно више кошта.

За ову годину рађени су годишњи прегледи из групе следећих радова статистике

- а, статистику: општинске територије;
- б, " кретања људства;
- в, " цијачних цена, намирница и надница;
- г, " метеоролошке;
- д, " грађанских спорова;
- ђ, " криминалитета и полицијских преступа;
- е, " саобраћаја;
- ж, " трговинске (увоза, извоза и провоза);
- з, " поште и телеграфа;
- и, " наставе;
- ј, " добровољних установа и старања о сиротињи;
- к, " општинских и државних дација;
- л, " општинске финансије;
- љ, " изборног кретања;
- м, " наљевине;
- н, " извршених забрана код општинског суда и полиције;
- њ, " заклање стоке на варош. кланици и козарама и приватних удружења.
- о, " "

Изврше периодичних радова израђен је попис људства од 1884. год.

И најзад из групе треће предузет је и извршен, по иницијативи господина председника, попис зграда и станова, који прилажем под 1/2. Он је имао да послужи општини у извесној цели; с тога овај попис није обухватио и оне моменте који се односе на начин становања, насељености зграда и годишње кирије — из којих би се, дакле могло дознати, како стоји становништво престонице у томе погледу. Попис је извршен са 10 бројача (нижих органа општинских) за 15 дача а трошкови око пописа износе свега 20 дин.

На завршетку овога извештаја сматрам за дужност још да напоменем, да од горе побројаних радова неки још нису потпуно срађени стого, што власти које су позване да дају статистици материјал, нису овај на време слале.

Годишњи статистички извештаји не могу се у опште подносити одмах по свршетку годишње јер подаци за минулу годину тек се прикупљају и долазе статистици на разраду по завршетку годишње.

18 Марта 1889. год.
у Београду.

Шеф статистичког одељења
општине в. Београда

др. Драгиша М. Ђурић.

ПРАВИЛА

за издавање дућана и пиљарских места под закуп и за одржавање реда и чистоће у новој пијачној згради на „Цветном Тргу“

I

О дућанима и месарима.

Члан 1. У сва четири дућана нове пијачно зграде продаје се само говеђе месо.

Свака два дућана имају заједнички улаз у леденице, и то за дућане Бр. 1. и Бр. 2. улаз је из дућана Бр. 1., а за дућане Бр. 3. и Бр. 4. улаз је из дућана Бр. 4.

Леденице иду уз дућане. Оне се пуне ледом о трошку Друштва.

Ходницима леденица имају право да се бесплатно служе и свињарски месари који држе дућане у старој згради на пијаци, као и пиљарице за оставу масла и др. Тога ради њима се допушта, да према својој потреби имају слободан приступ у дућане Бр. 1. и Бр. 4. зарад силажења у подруме леденица.

Члан 2. Дућанима је закупна цена . . . динара месечно, с бесплатном употребом леденице преко лета.

Месари морају имати свакад довољно доброг меса. Месо се не сме продавати скупље, но што се продаје на Великој Пијаци. Мера мора бити тачна.

Сто на коме се мери мора стајати на видном месту и лако приступном за свет који купује.

Члан 4. Нигде по дућанима не смеју се побијати клинци за вешање меса. Закупац сваког дућана мора, о свом трошку, начинити чивилуке за вешмње меса, по пропису које добије од Друштва.

Распоред чивилука, пањева, столова и свега месарског прибора мора бити такав; да свет који пазарује може лако приступити и кретати се у дућану.

Члан 5. Како дућани, тако и све што је од прибора у њима, морају се свакад одржавати у највећој чистоћи. Тога ради морају закупци, поред осталог, прати прозоре сваких 15 дана један пут, а према потреби и чешће.

Да би у дућанима било светлости свакад довољно, не смеју се прозори ничим заклањати. Преко лета кад је сунце, допушта се употреба завеса.

II

О пиљарима и пиљарским местима.

Члан 6. У новој пијачној згради има 19 пиљарских места, која су нумерисана редом од 1 до 19.

Она постоје у ширини између стубова зграде и пружају се у правцу попречних зидова дућана месарских,

Четири тезге у четири ћошка зграде највеће су. Оне су под бројевима; 1., 10., 11., и 19. Тезга под 17. најмања је. Остале тезге (2., 3., 4., 5., 6., 7., 8., 9., 12., 13., 14., 15., 16. и 18.) долазе у средње и све су једнаке по величини. Облик прве четири тезге јесте облик слова: Г., а остале имају облик правоугаоника.

Прве четири износе у ширину, при улазу, 3 метра, а све остале широке су по 2,50 метра осим тезге бр. 17., која је само 1 метар широка. Свима је висина 70 см., а дужина 3,5 метра, осим тезге бр. 17., која је само 2,5 м. дугачка.

Тезге се намештају у линији фронта стубова. Између тезге и тезге мора бити растојања по 1,50 метар. Од зида с уздужне стране и од зида с леђа мора бити толико исто растојања, изузимајући случај кад се подижу поред зида полице и ормани (в. члан 10.).

Члан 7. За пиљарице остављају се четири места у ходнику између месарских дућана.

Члан 8. Према важности и удобности места, и цене су пиљарским местима различне.

У тезге првог реда долазе тезге под бр. 1. и 19. Њихова је цена по . . . динара месечно.

У други ред долазе тезге под бројевима 10., 11., 2. и 3. Њихова је месечна цена

по . . . динара, с тим да тезга 2. 3. иду заједно за исту цену.

Исто тако иду заједно тезге 16. и 17. и за њих две цена је месечна . . . дин.

Особено место заузима тезга бр. 18. Њена је закупна цена по . . . динара на месец.

Све остале тезге иду у трећи ред и издају се све по две под закуп, изузимајући, ако поједини пиљари желе по једну тезгу да имају. Када по две узимљу под кирију закупна је цена по . . . динара на месец, а кад по једну, онда је месечна кирија свакој по . . . динара.

Пиљарице за своја места у згради не плаћају ништа.

Члан 9. Тезге су начиње о трошку Друштва.

Члан 10. Пиљарима није допуштено нигде побијати клинце у зид за вешање ма каквих предмета. Допуштено је само градити уза зид полице или ормане за држање ствари за продају.

Ни полице ни ормани не смеју бити шире од 50 см., како би пролаз између полице и тезге износио најмање један метар.

Подизањем полица или ормана не смеју се прозори заклањати.

Што се њихове израде тиче, та мора бити по пропису који закупци од Друштва добију.

Члан 11. Предмете који јако заударују, као што су: кисео кувус сир итд., не смеју ни пиљари ни пиљарице држати у новој згради у већим количинама, већ само онолико колико је потребно за дневну продају.

Несугласности у том погледу пресуђује свакад управни одбор Друштва.

(СВРШИЉЕ СЕ)

ОПШТИНСКЕ ВЕСТИ

Цветни трг. Приликом полагања темеља новој пијачној згради на Цветном Тргу, проговорили смо неколико речи о успешном раду врачарскога удружења и показали од колике је користи његово устаоштво најпре по Врачар и Врачарце, а затим и не целу нашу варош.

Данас доносимо од Управе удружења прописана правила о издавању дућана и пиљарских места под закуп, и одржавању реда у новој пијачној згради, која је тако брзо и према нашим приликама врло лепо саграђена.

Има грађана који не досневају шетати по свима крајевима вароши

те још нову зграду нису видели, а међу тим од оних које пут нанесе Цветноме Тргу, многи застаје са правим дивљењем кад чује да је врачарско удружење подигло зграду из извора, које је умело створити својим заузимањем.

Да су се врачарци снбивали и чекали да из редовних извора општине, представништво вароши само извршује све оно што је у вароши потребно и могућно остварити, морало би још много проћи докле дође на ред да се на Врачару диже оваква пијачна зграда, какву је врачарско-удружење саградило, поред осталих корисних послова, које је за напредак врачарскога краја посвршавало у кратком времену до садањег свог рада.

Далеко је од нас помисао да овом белешком нижемо коме похвале. Застајемо само пред једним успехом приватне грађанске иницијативе, смело тврдећи да ће напредак наше вароши тећи много брже и снажније ако и само грађанство буде увек живо помагало остварење потреба варошких.

— **Приступила раду.** Новоизабрана шира комисија, која има да разради питање о извршавању за извршење — финансирање великих послова, имала је први сасстанак у уторак, 14. ов. мес. на коме се је конституисала изабрав за председника — председника општине г. Ж. Карабиберовића, а за деловођу — одборника г. Миливоја Јосимовића. Техничари из комисије узели су одмах у посао техничку страну задатка комисијског, а председништву општине препоручено је да прибере потребне финансијске податке. Чим ово двоје буде урађено, комисија ће прићи већању у пленуму.

— **Седница.** Одбор општински имаће редовну седницу у понедељак 20 ов. мес. у 5 час. по подне. На дневном су реду ови предмети:

- а.) Одговори председништва на питања из ранијих седница;
- б.) Лицитације;
- в.) Акт конзисторије о измештању

данашње или само грађењу нове цркве Св. Александра Невског;

г.) Акт г-ђе Марије Јанковићке о отварању завода за неговање и васпитање радничке деце

д.) Акт Управе вар. о кафанском праву, које тражи Љубисав Лишанин;

ђ.) Акт М. О. Марковића и компаније о датом земљишту, у службености;

ж.) Молбе и уверења.

ДОПИСИ ГРАЂАНА*)

15. Нов. 1889.

Година по годину пролази а ја као грађанин не увиђам да наши општински послови теку толико на боље да смо у стању бити задовољни. Не спадам у ред оних, који општи неуспех намерно а и неправедно приписују у грех појединим личностима из управе општине, према своме расположењу. Тако исто не мислим да би било правилно ако би кривицу тражио у томе, као да представништво (не данашње, него у општема које и раније) није хтело штитити довољно и вољно општинеке интересе. Писам ни од реда оних грађана, који у љутњи својој не воде обзира, него сваљују и прекоштампе и у грађанству сву одговорност онако од ока на *«општинску власт»* не питајући никада за узроке ни у чему.

Али и ако не спадам ни у један од обележених редова, опет се много пути слажем с њима, кад ми се учини да без општрих јавних прекора, без крајњих мера, код нас ствари никад не полазе на боље. Све се дакле чека да нас неко присиљава, да нас нагони на оно што се вољно и редовно треба разумно и својски да ради.

*) Уредништву, као и самој општинској управи, може бити само по вољи кад грађани у оцењивању општинских прилика затраже гостопримство у општинскоме диспу, коме и јесте дужност да сконцентрисава све оно што може потпомоћи унапређење општинских послова. Овоме допису радујемо се у толико више, што је он одзив на наш скорашњи поклич, и тиме доказ да ће се грађани у будуће све то већма интересовати за општинеке послове.

То је цела истина да би у нашој општинској администрацији много шта могло ићи на боље и при данашњим приликама и ако су нам недовољна средства, само кад би се хтело да води озбиљна и постојана брига о ономе што се ради, да се увек ради онако како је паметно и корисно.

Али на жалост тога постојаног и разумног рада у једном, одређеном правцу, по несрећи код нас нема. Ми чекамо да посвршавамо велике задатке а са ситницама просто углибујемо се из дана у дан све више. Међу тим ја мислим да камен на камен ваља ређати и да се тек после ситних и редовних — текућих послова, могу свршавати добро и корисно, већи, повремени задаци и радови.

Има доста година како се ја интересујем за послове општинеке И као београђанина по рођењу и као сталног грађанина ове вароши по положају, не само не може да ме се не тичу прилике нашег јавног и општинског живота, него на против, ја сматрам да у њима лежи велики део и мојих личних користи и да већ и само по томе имам поред права грађанских нераздвојно и дужност, да с једне стране, помажем опште јавне и друштвене послове, а с друге опет и да изричем замерке свему ономе што не налазим да се добро и опште корисно ради.

С овог гледишта ја сам увек посматрао радњу општинскога представништва; ценио поступке органа општинеке службе; проучавао и локалне прилике и повремене радове, и из свега тога извлачио мерило за своје држање и кретање. Бивало је да сам дизао свога гласа кад сам имао да што општинској управи приметим, али морам прознати остајало је то често без успеха. Знам да нема места захтевању да мишљење и примедбе свакога грађанина буду уважаване и усвајане, али тек с правом се може тражити да се за зеленим столом општинскога већа озбиљно узима у оцену оно што грађани о општинским пословима исказују.

Не један пут прелазило се олако на дневни ред и преко ствари које су могле само изгледати од малог значаја, али у таквим приликама последице су толико штетније што су могле бити сасма избегнуте. Имао бих да наведем више примера, како општина није сматрала за потребно да узме у решење поједина питања ни после изричних молаба и захтева многих грађана, па се тако исто поступало чак и у приликама кад су предаване и писмене представке у право формални предлози.

Устежем се овог пута од набрајања неких од таквих случајева само за то, што би према заинтересованости мојој у појединим од тих, изгледало да то и јесте циљ овог моме допису. Остављам факта за други пут, а овде у опште само тврдим да су поједини послови занемаривани па и сасма напуштани најпре и највише због несистематске радње општинске управе, ако не и просто због — по нечијег нехата.

Делим оне погледе које је уредништво недавно истакло у покличу својем на грађане, и верујући да од дана самоуправе настаје нова ера у животу и престоничне општине, мислим да нам се свима (а најпре и највише данашњем представништву) ваља састарати да се у будуће заиста опазе разумнији и кориснији правац у пословима варошким и целокупној администрацији општинској, па ће се лако надокнадити и исправити оно што је раније грешено и напуштано.

Нада у то, повод је овим редовима. Молим да им се даде места у самој општинској листу, а буде ли ми допуштено, у скоро и по каткад, писаћу и о ономе, чему је овај допис само приступна реч.

Д.

ИЗ СТРАНИХ ОПШТИНА

— Американски. У Вашингтону је образовано једно друштво за исхрану стаповиштва. Оно разашће два пут дневно на

све стране вароши огроман број кола, на-товарена са укусним јелима и то по врло јефтину цену, бришући се да задовољи захтеве и гурмана прве врсте, као и захтеве најобичније радничке породице.

Каквих ли ти још друштава у Америци неће бити!

Насељавање. „G K. Z.“ јављају, да се из околне панчевачке исељавају многе фамилије у Србију. Једна партија исељеника из села Старчева прешла је ових дана у Београд.

Тарифа по зонама. Ту скоро одбор бечке општине решио је да се учини представка влади за увођење тарифе по зонама и на аустријским железницама. Успех ове спуштене тарифе у Угарској се показао врло велики а од тога је и Будапешта видела знатне користи. То и даје повода бечком одбору да предузме решени корак, јер ће спуштена тарифа учинити да буде увек много већи долазак странаца у Беч, а од тога колика ће бити добит по бечлије, ето они умеју да израчунају и да на својим интересима одмах и раде.

По извештају угарског министра трговине Бароша, тромесечна тарифа по зонама показала је следеће резултате. Од 1. Авг. до 31. Окт. издато је свима станицама Угарске 3.324.330 путничких карата. У истом времену лањске године издато је 1.276.000 карата. За време тромесечне тарифе по зонама предато је 196.000 колета пртљага док у истом времену лање 140.000. Приход за време зонске тарифе износи 3.027.000 а у истом времену лањске године 2.569.000. Од пртљага вишак прихода износи 73.224 форината.

ПРЕГЛЕД

ПОСЛОВА ОПШТИНСКОГА СУДА

од 30. окт. до 5 нов. о. г.

I. Судска радња:

а.) рочишта одређено	85
б.) пресуда изречено	55
в.) забрана одобрено	39
г.) уверења издато	39

II. Извршно одељење:

а.) пресуда извршено	78
б.) забрана удејствовано	79
в.) уверења прибављено	12
д.) маса образована	1

III. са кланице:

Заклато:

бивола	2
а.) волова	120

б.) крава	54
в.) телаци	20
г.) овцова	184
д.) оваца	33
ђ.) јагањаца	25
е.) свиња	286
ж.) прасади	322

Примедба: Наплаћено је аренде 6014 дин. Кријумчара приказано 1.

БЕОГРАДСКА ПИЈАЦА

Од 1. до 7. новем прешло је преко општинских кантара:

ТЕЖИНА	Ч е г а	100 к. просе- чна цена
КИЛОГР.		дин.
25,410	Брашна пшенична	18:50
3,280	Брашна кукурузна	14:—
100,774	Пшенице	13:25
71,806	Кукуруза	10:50
295	Ражи	10:—
	Крупника	—:—
23,776	Јечма	12:—
16,157	Овса	12:—
	Кукуруз нови	—:—
3,371	Пасуља	21:50
30,791	Кромпира	8:50
18	Ариадника	18:—
7,604	Црна лука	9:—
	Бела лука	—:—
8,787	Лука аршлеме	6:—
21,234	Јабука	12:—
7,282	Крушака	9:—
2,360	Ораја	18:50
	Грожђа	—:—
	Шљива сирових	—:—
522,739	Сувих шљива нов.	19:—
126,550	Сена	5:50
7,230	Сламе	3:—
	Шљива сувих стар	—:—
5,656	Шпшарке	36:—
567	Кајмака	110
1 142	Сира	90:50
	Доја топљена	—:—
	Масли	110
	Сува меса гов	—:—
	Свиња дебелих	75:—
	Креча	3:40
	Катрана	18:—
	Јарме кукурузне	14:—
	Рибе фришке	100
	Варива зелена	—:—
	Разна воћа	—:—
	Линдуре (траве)	—:—
Литара		
87,713	Вина црна	18:—
5,001	Вина бела	23:50
29,347	Ракије ш.љ. меке	27:—
101	„ „ љуте	45:—
	„ колове меке	—:—

Примедба. Наплаћено је на име кантара 3,027.65 дин.